

BOLSHEVISMISTA ¹²¹

Bolshevismin alkuperä on erottamattomassa yhteydessä siihen taisteluun, jota niin sanottu „ekonomismi” (opportunisti, joka kielsi työväenluokan poliittisen taistelun ja sen johtavan osuuden) kävi vallankumouksellista sosialidemokratiaa vastaan vuosina 1897—1902. Bundin tukema ekonomismi torjuttiin ja voitettiin vanhan „Iskran” (München, Lontoo ja Geneve vuosina 1900—1903) käymässä tunnetussa kampanjassa, joka palautti ennalleen — marxilaisuuden ja vallankumouksellisten sosialidemokraattisten periaatteiden perustoilla — sosialidemokraattisen puolueen (joka perustettiin v. 1898, mutta joka vangitsemisten vuoksi sitten hajosi). VSDTP:n II edustajakokouksessa (elokuu 1903) iskralaiset jakaantuivat kahteen osaan: *enemmistö* heistä kannatti vanhan „Iskran” periaatteita ja taktiikkaa, *vähemmistö* taas kääntyi opportunistiin saaden osakseen entisten „Iskran” vihollisten, ekonomistien ja bundilaisten, kannatuksen. Siitä johtuvat nimitykset: bolshevismi ja menshevismi (bolshevikit ja menshevikit). Vuosina 1903—1904 oli tärkeimpänä taistelun kohteena menshevikkien opportunisti organisaatiokysymyksissä. Vuoden 1904 lopussa tulivat tärkeimmiksi taktiikkaerimielisyydet. *Uuden*, menshevikkien käsiin siirtyneen, „Iskran” „zemstvokampanjasuunnitelma” (vuoden 1904 syksy) asettui puolustamaan taktiikkaa: „ei saa pelotella liberaaleja”. Vuosi 1905 muotoili lopullisesti taktilliset erimielisyydet (bolshevikkien edustajakokous, VSDTP:n III Lontoon edustajakokous toukokuussa 1905 ja samanaikaisesti menshevikkien „konferenssi” Genevessä). Menshevikit mukauttivat työväenluokan taktiikkaa liberalismiin. Bolshevikit asettivat työväenluokan tarkoituksiperäksi porvarillis-demokraattisessa vallankumouksessa: viedä se loppuun saakka, viedä mukanaan demokraattinen talonpoikaisto liberalismiin petoksista huolimatta. Näiden

suuntausten väliset peruserimielisyydet olivat käytännössä seuraavat — syksyllä 1905: bolshevikit Bulyginin Duuman boikotoinnin kannalla, menshevikit Duumaan osallistumisen kannalla. Keväällä 1906 — sama Witten Duuman suhteen. Ensimmäinen Duuma: menshevikit kannattivat tunnusta — duuma-(kadetti-)ministeristö, bolshevikit puolsivat tunnusta — vasemmistolaisten (sosialidemokraattien ja trudovikkien) toimeenpaneva komitea joukkojen välittömän taistelun järjestämiseksi j.n.e. Asian yksityiskohtaisempi esitys on mahdollista vain ulkomaisissa julkaisuissa. Tukholman edustajakokouksessa (1906) voittivat menshevikit, Lontoon edustajakokouksessa (1907) bolshevikit. Vuosina 1908—1909 bolsheveikeista erkaantuivat „vperjodilaiset” (machilaisuus filosofiassa ja „otzovismi” eli III Duuman boikotointi politiikassa: Bogdanov, Aleksinski, Lunatsharski y.m.). Taistellessaan vuosina 1909—1911 heitä vastaan (vertaa V. Iljin: „Materialismi ja empiriokritisismi”, Moskova, 1909 *) sekä likvidaattoreita (menshevikit, jotka kielsivät illegaalisen puolueen) vastaan bolshevismi läheni puoluekantaisia menshevikkejä (Plehanov y.m.), jotka julistivat päättävän taistelun likvidaatoruutta vastaan. Bolshevikkien äänenkannattajia olivat: „Vperjod” ja „Proletari” (Geneve 1905), „Novaja Zhizn” (Pietari 1905), „Volna”, „Eho” y.m. (Pietari 1906), „Proletari”, ilmestyi Suomessa (1906—1907), Genevessä (1908) ja Pariisissa (1909), „Sotsial-Demokrat” Pariisissa (1909—1912). Eräiden bolshevismien tärkeimpien tuotteiden kokoelma on V. Iljinin „Kahdentoista vuoden ajalta”, Pietari, 1908, siinä on myös yksityiskohtaisempi kirjallisuusluettelo. Tärkeimmät bolshevikkikirjailijat: G. Zinovjev, V. Iljin, J. Kamenev, P. Orlovski y.m. Viime vuosina bolshevikit ovat olleet tärkeimpinä avustajina sanomalehdissä: „Zvezda” (1910—1912), „Pravda” (1912) Pietarissa ja aikakauslehdissä: „Mysl” (1910) Moskovassa, „Prosvestsheniye” (1911—1913) Pietarissa.

*Kirjottettu tammikuun alkupuoliskolla
1913*

*Julkaistu ensi kerran v. 1913
kirjassa: N. A. Rubakin.
„Kirjojen parissa”,
II osa, 2. painos, Moskova*

*Julkaistaan
kirjan tekstin mukaan*

* Ks. Teokset, 14. osa. *Toim.*